

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 566/25
9.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић-Радојевић, чланова већа у парници тужилаца АА, ББ, обојице из ..., чији је заједнички пуномоћник Милошин Ристић, адвокат из Београда, поштански фах 127 11080 Земун и ВВ из ..., чији је пуномоћник Борис Рибаровски, адвокат из Параћина, ул. Краља Петра I број 536/14, против туженог Хуманитарног фонд "Раша Симић" Београд, ул. Интернационалних бригада број 42, чији је пуномоћник Владимир Поповић, адвокат из Београда, ул. Краљице Наталије број 19, ради утврђења, вредност предмета спора 5.265.000,00 динара, одлучујући о жалби тужилаца АА и ББ, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 143/23 од 12.11.2024. године, исправљеној решењем Вишег суда у Београду П 143/23 од 11.12.2024. године, у седници одржаној дана 9.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца АА и ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 143/23 од 12.11.2024. године, исправљена решењем Вишег суда у Београду П 143/23 од 11.12.2024. године, у ставу четвртом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка из става петог изреке пресуде Вишег суда у Београду П 143/23 од 12.11.2024. године, исправљене решењем Вишег суда у Београду П 143/23 од 11.12.2024. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 202.937,50 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца АА и ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, исправљеном решењем, ставом првим изреке, дозвољено је ступање у парницу тужиоца ВВ. Ставом другим одбијен је приговор пресуђене ствари. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су завештања пред сведоцима сачињена од стране пок. ГГ дана 3.8.2005.

године и 12.8.2005. године, проглашена пред Четвртим општинским судом у Београду дана 9.12.2005. године О. 4250/05, у којима је пок. ГГ располагао једнособним станом број 7, површине 32 м², у ..., ..., апослутно ништава и не производе правна дејства, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су завештања пред сведоцима која су сачињена од пок. ГГ дана 3.8.2005. године и 12.8.2005. године, проглашена пред Четвртим општинским судом у Београду дана 9.12.2005. године, О. 4250/05, у којима је пок. ГГ располагао кућом саграђеном на к.п. ... у ..., ..., уписана у ЗКУЛ ... КО ..., Лист непокретности ..., апослутно ништава и не производе правна дејства, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом петим изреке, обавезују се тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 208.755,00 динара.

Против наведене пресуде тужиоци АА и ББ су благовремено изјавили жалбу побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права у ставу четвртм и петом изреке. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду у границама овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др. закон), па је оценио да је жалба тужилаца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Неосновано тужиоци у жалби указују да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати, изрека пресуда није противречна сама себи ни датим разлозима.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Четвртог општинског суда у Београду П 4279/97 од 5.11.2001. године, које је оглашено правноснажним истог дана, одређена је привремена мера којом је забрањено туженом ГГ да отуђи, оптерети или на други начин располаже породичном стамбеном зградом – недовршеном зградом изграђеном до прве плоче, површине 120 м², која се састоји од шест одељења, изграђеној на парцели број ..., површине 540 м² уписаној у ЗКУЛ бр.... КО ... уз одговарајуће право коришћење те парцеле. Решењем од 13.02.2006. године поступак је прекинут због смрти туженог. Писмени завештањем пред сведоцима сачињеним 3.8.2005. године ГГ, пред сведоцима ДД и ЋЋ, изјавио је да је потпуно свестан и оријентисан и да живи сам у својој недовршеној кући са помоћним објектом у ..., у ул. ..., на кат. парц. бр...., усписана у ЗКУЛ ..., КО ..., те да поред куће има и новчано потраживање према ЕЕ из ..., на основу правноснажне и извршне пресуде Општинског суда у Параћину П 842/92 од 9.12.1993. године, на име дуга у износу од 30.000 аустријских шилинга у динарској противвредности и трошкова парничног поступка у износу од 54.364.500,00 динара. Своју описану имовину оставио је у наслеђе Хуманитарном фонду “Раше Симић” из Београда у знак захвалности за све добро што му је Фонд до пружио за време његове тешке и дуготрајне болести, а своју децу, сина ВВ и ћерку ЖЖ, апсолутно трајно искључио из наследства јер су се показали као недостојни за наслеђивање будући да су га старог и болесног више од 10 година на

разне начине малтретирали и онемогућавали га да се после смрти супруге ЗЗ ожени особом којом он жели, покушавали да га прогласе пословно неспособним и неурачунљивим како би против његове воље располагали његовом имовином, а након тога су почели да против њега воде многе небулазне судске поступке, а чија сврха су да се у недоглед одуговлаче и развлаче како за живота не би могао да располаже својом имовином онако како он сам жели. Навео је да зна да чита и пише и да је завештање прочитао и потписао пред присутним сведоцима, изјавио да је то његова последња воља и својеручно га потписао, те су завештање потписали и ДД и ЂЂ. Писменим завештањем пред сведоцима сачињеним 12.8.2005. године ГГ, пред сведоцима ИИ и ЈЈ, изјавио да је потпуно свестан и орјентисан и да живи сам у свом једнособном стану од 32 м² у ..., као и да поред овог стана има и 1/2 породичне куће и 4/6 помоћне зграде у ... у ул. ... на к.п. ... КО ..., са правом коришћења наведене 1/2 наведене катастарсте парцеле, која има површину од 4,48 ари, недовршену кућу са помоћним објектом у ... у ул. ..., са правом коришћења катастарске парцеле у површини од 5,24 ара на к.п. ..., уписане у ЗКУП ..., КО ..., као и грађевински плац на мору код ..., површине 2,55 ари к.п. ... КО ... Сву наведену имовину је оставио у наслеђе Хуманитарном фонду "Раша Симић" у знак захвалности за све добро што му је Фонд до пружио за време његове тешке и дуготрајне болести, док своју децу сина, ВВ и ћерку ЖЖ, апсолутно и трајно је искључио из наследства наводећи исте разлоге као и приликом завештања од 3.8.2005. године. Навео да је такође да зна да чита и пише, да је завештање прочитао и пред присутним сведоцима, изјавио да је то његова последња воље и својеручно потписао, а такође су га потписали и сведоци ИИ и ЈЈ. Пред Трећим основним судом у Београду у поступку расправљања заоставштине у предмету О. 1370/20 иза пок. ГГ који је покренут предлогом који је Четвртом општинском суду у Београду доставио предлагач Хуманитарни фонд "Раша Симић" дана 18.11.2005. године, на рочишту 9.12.2005. године проглашена су завештања пред сведоцима од 3.8.2005. године и 12.8.2005. године. Дана 6.4.2006. године донето је решење којим је прекинут поступак расправљања заоставштине и упућени су на парницу наследни учесници ВВ, син оставиоца, и ЖЖ, ћерка оставиоца, против тестаменталног наследника Хуманитарни фонд "Раша Симић", ради доказивања непуноважности завештања од 3.8.2005. године и 12.8.2005. године.

На рочишту од 18.9.2020. године настављен је поступак јер је донета правноснажна пресуда Првог основног суда у Београду П 3166/14 од 24.10.2017. године, којим је одбијен захтев за поништај завештања који су Првом основном суду у Београду поднели тужиоци ВВ и ЖЖ против туженог Хуманитарног фонда "Раша Симић". Оставински поступак је и даље у току.

Све важне чињенице за доношење одлуке и основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно ценио применом одредбе члана 8 ЗПП. Наводима жалбе тужилаца чињенично стање није са успехом доведено у сумњу, а жалбом нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази, под условима предвиђени одредбом члана 372 став 1 ЗПП.

Полазећи од овако потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилном применом одредби члана 85 став 1, 155, 156 и 161 Закона о наслеђивању (ЗОН) оценио да је тужбени захтев неоснован. Наиме, нису испуњени

услови из члана 155 ЗОН за утврђење ништавости писмених завештања пред сведоцима пок. ГГ сачињених дана 3.8.2005. и 12.8.2005. године. Чињеница да је у погледу предметне куће у ..., ул. ..., одређена забрана располагања привременом мером одређеном решењем П 4279/97 од 5.11.2001. године, не утиче на пуноважност завештања, већ само указује на то да тужени као завештајни наследник стиче предметну непокретност са теретом. Наведени закључак произлази из правне природе привремене мере, чији је сврха да обезбеди потраживање повериоца, ради спречавања настанка ненадокнадиве штете, а не да немогући парничну странку да располаже својом имовином за случај смрти. Ово посебно имајући у виду да наследник те парничне странке ступа на његово место у парници и везан је забраном располагања до правоснажног окончања парничног поступка. Имајући у виду привремени карактер и сврху привремених мера, законске одредбе које се односе на тај институт морају се примењивати рестриктивно, уз обавезу суда да води рачуна о суштини права која се ограничава, као и важности сврхе и обима ограничења. Супротним тумачењем тих одредби задирало би се у право на имовину и слободу завештаоца да својом имовином располаже за случај смрти. Поред ових општих разлога за ништавост, ЗОН у чл. 156 и 157 ЗОН прописује посебне разлоге ништавости који се односе на недостатак завештајне способности и фалсификовање завештања, али ни са становишта тих посебних разлога, предметна завештања нису ништава.

Правилан је став првостепеног суда да захтев тужилаца да се утврди ништавост предметног завештања није основан, будући да садржина наведеног није противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима (члан 155), при чему није реч о завештању које је саставило лице које навршило 15 година живота и лице због неспособности за расуђивање потпуно лишено пословне способности (члан 155), нити о завештању које је фалсификовано (члан 157), али и из других разлога које овде наводи другостепени суд. Наиме, одредбом члана 303 став 2 Закона о извршном поступку, ("Службени гласник РС", број 125/04), који је важио у време када је сачињен оспорени тестамент, било је прописано да извршни поверилац у чију је корист привремена мера изречена има право да од лица које је било дужно да поштује забрану или налог, захтеву накнаду штете коју је претрпео због његовог непоштовања. Са друге стране, Закон о извршном поступку ("Службени лист СРЈ", број 28/00, 73/00, 71/01), који је важио у време доношења решења о привременој мери, није прописивао ништавост располагања супротно привременој мери. Тек је Законом о извршењу и обезбеђењу ("Службени гласник РС", број 106/2015 са каснијим изменама и допунама), у члану 19 прописана забрана располагања предметом извршења или обезбеђења, односно да немају правно дејство акти правног или фактичног располагања предметом извршења или обезбеђења од дана доношења решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решења о обезбеђењу.

Имајући у виду наведено, сама по себи чињеница да је било донето решење о привременој мери, у време сачињавања завештања, независно од других околности, не може бити разлог за апсолутну ништавост завештања, којом је оставилац располагао својом имовином за случај смрти, јер се цитирана одредбе не може примењивати ретроактивно. Привремена мера није принудни пропис (у смислу члана 103 ЗОО), већ решење суда који има привремени карактер и као таква, нема правну снагу која може довести до апсолутне ништавости завештања у одсуству постојања такве одредбе у време њеног доношења и конкретног располагања. Поступање противно привременој мери води обавези накнаде штете, коју је поверилац евентуално претрпео због тога што

мера није поштована, а од лица које је било дужно да је поштује.

Неосновани су жалбени наводи тужилаца да је решењем суда којим је донета привремена мера одређена забрана располагања имовином која је предмет тестаментa, те да нигде у том решењу није наведено нити одређено да се забрана односи на поједина располагања као што су на пример купопродаја, поклон и слично, већ се забрана располагања односи на све врсте располагања, а како је сачињавање тестаментa једна од врста располагања имовином за живота лица које је предузима, то се изречена забрана односи и на ову врсту располагања. Наиме, располагање имовином сачињавањем тестаментa не спада у располагање за време живота, већ једна од најважнијих обележја тестаментa, као првог посла, јесте *mortis causa*. То значи да он производи правно дејство тек у моменту смрти оставиоца, док је до тог тренутка без правног дејства за евентално наследнике и легатаре или било кога другог. Наследник не наслеђује имовину коју завешталац поседује у моменту сачињавања тестаментa већ, имовину коју ће завешталац поседовати у моменту смрти. Потенцијални наследник, у погледу тих права, не стиче никакво субјективно право. Завешталац (оставилац), све до своје смрти, може та права да отуђи, а наследнику ће припасти свамо оно што се затекне у оставиочевој имовини у моменту његове смрти.

Неосновани су жалбени наводи тужилаца да је погрешан став првостепеног суда да завештајни наследник стиче предметну непокретности са теретом, те да је заправо овај став нејасан, имајући у виду да привремена мера представља терет наследника у случају да се прихвати налеђа, те у случају да тужиоци у поступку у коме је донето решење о привременом мери успеју са тужбеним захтевом, који се односи на утврђење права својине, овде тужени Хуманитарни фонд “Раша Симић”, а правни следбеник покојног ГГ, ће бити дужан да то призна и трпи.

Неосновани су и жалбени наводи да не стоји ни закључак првостепеног суда да је наведеном мером само привремено уређено поступање са имовном оставиоца имајући у виду да је мера изречена 2001. године, и да важи пуне 23 године, што се никако не би могло сматрати као привремено, те да је питање колико ће још трајати с обзиром да је парница у којој је мера донета у прекиду. Наиме, правно дејство и циљ привремене мере је обезбеђење, а не испуњење обавезе, тако што се успоставља привремено фактичко стање ограниченог временског трајања, те број година, протеклих од доношења решења о одређивању привремене мере, нема утицаја на привременост изречене привремене мере.

Цењени су и други наводи парничних странака који су истицани у жалби али како нису од значаја не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари, то нису ни посебно образлагани у смислу одредбе члана 386 став 1 ЗПП.

Разлози другостепеног суда су дати у складу са актуелном праксом Европског суда за људска права по којој другостепени суд може навести сопствене разлоге за одлуку у циљу давања образложене одлуке и права на правично суђење сагласно чл. 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (Сл. лист СЦГ – међународни уговори“, бр. 9/03, 5/05 і 7/05 – испр.и „Службени гласник РС –

Међународни уговори 12/10) - пресуда ЕСЈП од 27.септембра 2001.године, Hirvisaari v. Finland (49684/99, § 30-33).

Са наведених разлога, у погледу одлуке о главној ствари, жалба тужилаца АА и ББ је одбијена као неоснована, а побијана пресуда је потврђена у ставу четвртог изреке, па је на основу члана 390 ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Међутим, жалба тужилаца АА и ББ је делимично основана у погледу одлуке о трошковима поступка из става петог изреке побијане пресуде, па је иста преиначена применом члана 150, 153, 154 и 163 ЗПП, тако што су обавезани тужиоци да солидарно туженом накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 202.937,50 динара и то на име састава одговора на тужбу и једног образложеног поднеска у износу од по 33.750,00 динара, за заступање пуномоћника из реда адвоката на два одржана рочишта у износу од по 38.250,00 динара и на једно неодржано рочиште у износу од 21.375,00 динара, као и на име судске таксе на одговор на тужбу у износу од 37.562,50 динара (а не 43.380,00 динара како утврђује првостепени суд), све према важећој Адвокатској тарифи у време доношења првостепене пресуде и Таксној тарифи у време настанка таксене обавезе, па је на основу члана 401 тачка 3 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Како су тужиоци АА и ББ успели у другостепеном поступку само у погледу одлуке о трошковима поступка и то делимично, применом члана 165 у вези члана 153 ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић